

13-15 September / Eylül 2012, Tüyap, İstanbul

6th International Ankiros Foundry Congress
6. Uluslararası Ankiros Döküm Kongresi

**Bu bildiri 6. Uluslararası Ankiros Döküm
kongresinde sunulmuştur**

**This paper was presented on 6th Ankiros
Foundry Congress**

<http://kongre.tudoksad.org.tr/>

Eylül 2012
September 2012
Tüyap, İstanbul

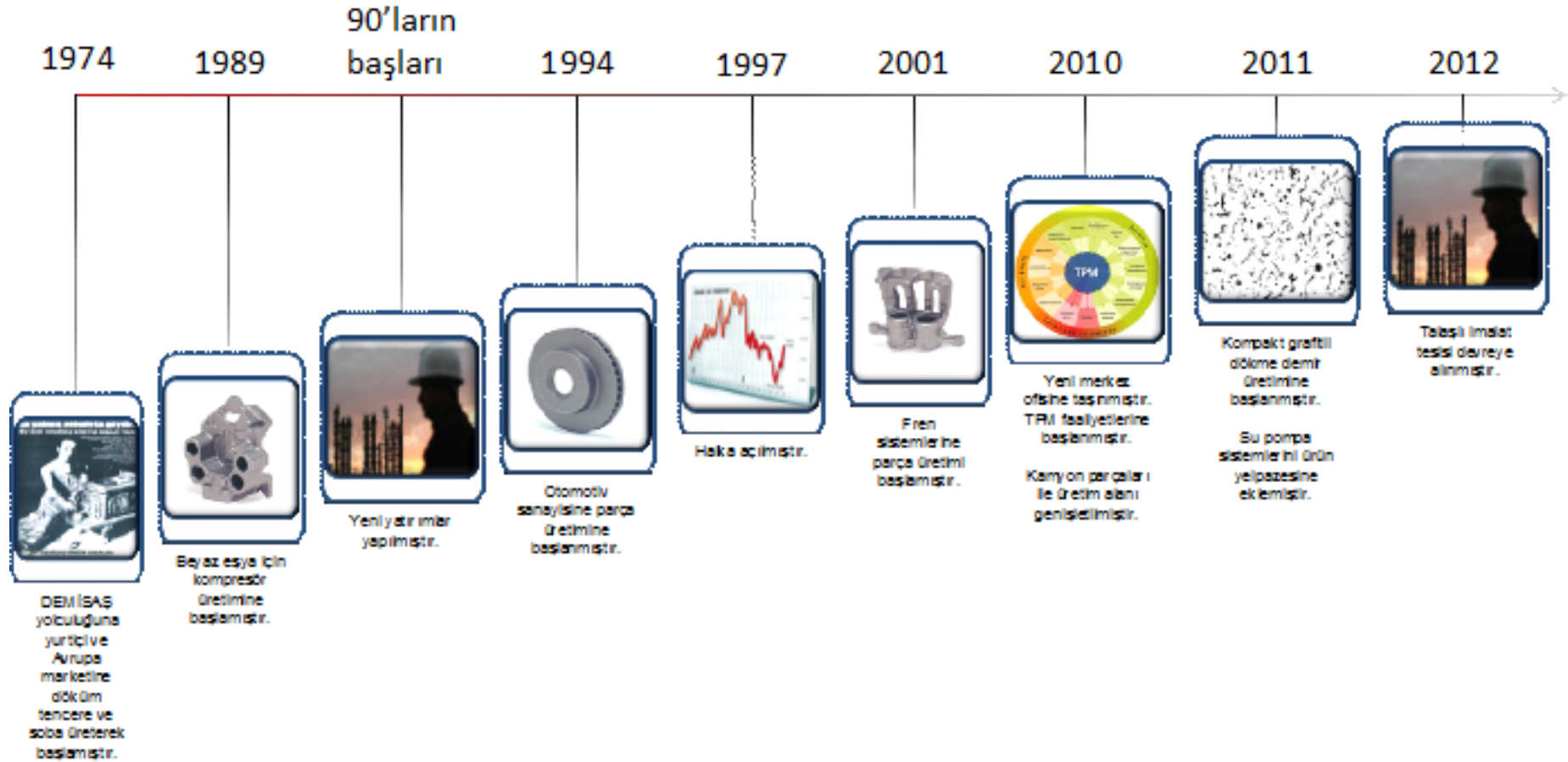
DEMİSAŞ'TA YEŞİL UYGULAMALAR

Eylül, 2012

KONUM

TARİHÇE

İÇERİK

1. ÇEVRE YÖNETİMİ

2. YASAL GEREKLİLİKLER

3. ARAŞTIRMALAR

ÇEVRE YÖNETİMİ

ÇEVRE YÖNETİMİ

TOPLAM ÜRETKEN BAKIM (TPM)

BÜTÜN ÇALIŞANLARIN KATILIMI

OPERATÖRLERİN TEZGAH BAKIMI

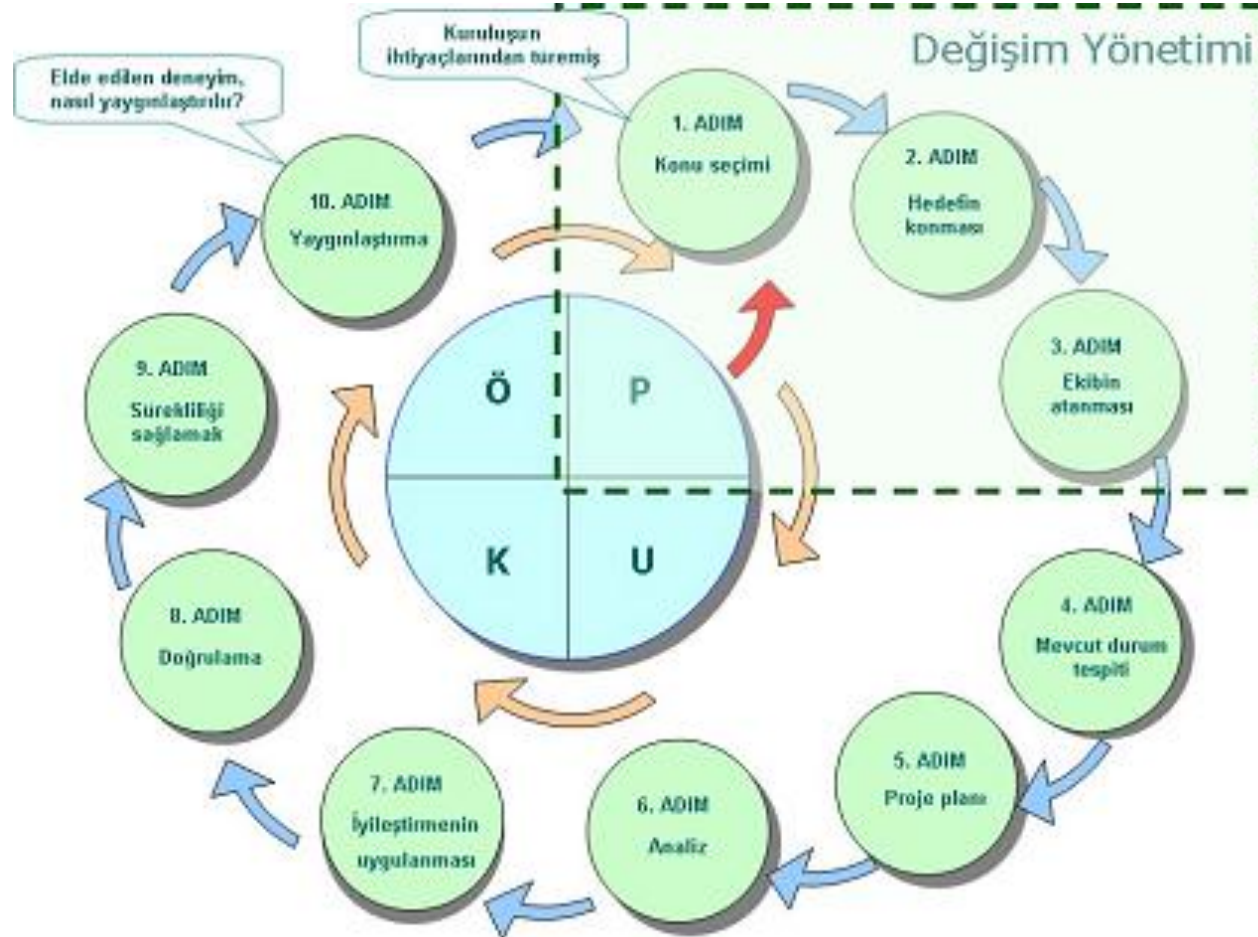
ARIZA GİDERME YERİNE ARIZA
ÖNLEME

EKİPMANIN ETKİN KULLANIMI

HAMMADDE, DOĞAL KAYNAK, ENERJİNİN ETKİN
KULLANIMI

TPM ÇALIŞMALARI PRENSİBİ

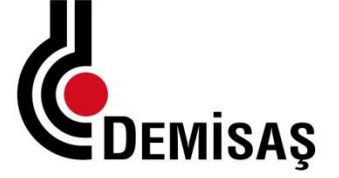
TPM KOMİTELERİ

SEÇ KOMİTESİ (SAĞLIK-EMNİYET-ÇEVRE)

İş Yeri Hekimi
İdari İşler Şefi
Çevre Görevlisi - İSG Uzmanı
Çevre Mühendisi

BÜTÜN
ÇALIŞANLAR

SEÇ KOMİTESİ

VİZYON

Sıfır İş Kazası

Sıfır Meslek Hastalığı

Sıfır Kirlilik

SEÇ KOMİTESİ

POLİTİKA

İnsanlara ve Doğaya Saygılı Üretim Yapmak

Proaktif Olmak

Yasal Gereklilikleri Karşılama

Doğal Kaynakları ve Enerjiyi Verimli Kullanmak,

Üretim Atıklarının Yeniden Kullanılmasını ve/veya Geri Kazanılmasını Sağlamak

SEÇ KOMİTESİ

MASTER PLAN

İçerik	2009 Tpm'den Önce	2010	2011	2012
Kaza Haritası	N/A	Gözden Geçirme	Kaza Haritası	
Risk Haritası			Risk Haritası	
Komite Aktiviteleri	N/A			
Gözden Geçirme	N/A			

SEÇ KOMİTESİ

HEDEFLER

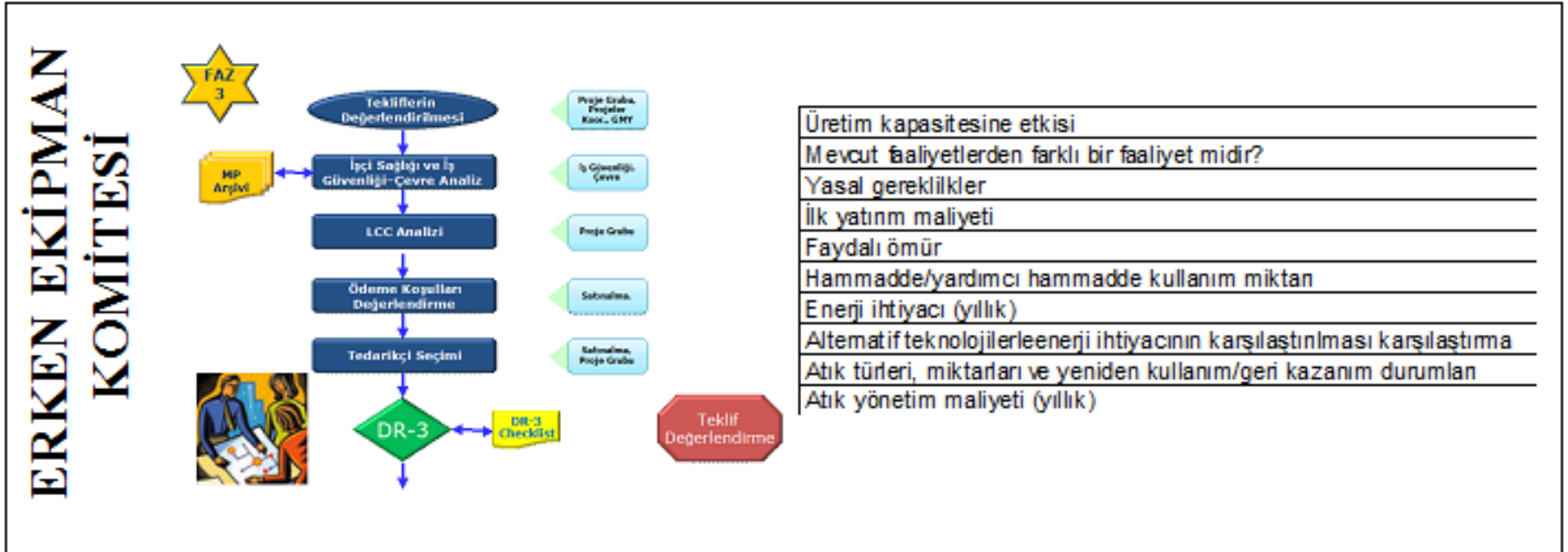
MADDE		BİRİM	2009 TPM'den Önce	2010	2011	2012
Major Kazalar	İstirahatli	#	0	0	0	0
	İstirahsız	#	52	0	0	0
Ramak Kala Formları		#	N/A	300	600	900
Meslek Hastalıkları		#	N/A	0	0	0
Çevre Kazaları		#	N/A	0	0	0

SEÇ KOMİTESİ

HEDEF: SIFIR KİRLİLİK

DOĞAL KAYNAK TÜKETİMİNİ ENGELLEYEN/AZALTAN,
DAHA AZ ATIK OLUŞTURAN TEKNOLOJİLERİ TERCİH
ETMEK

SEÇ KOMİTESİ

HEDEF: SIFIR KİRLİLİK

HER SÜREÇTE MEYDANA GELEN ATIKLARIN TÜRLERİNİ,
MİKTARLARINI VE OLUŞUM NEDENLERİNİ BELİRLEMEK

Atıkları Sınıflandırmak

Ayrı Konteynerler Oluşturmak

Atık Özellikleri İle İlgili Çalışanları Bilgilendirmek

Atık Toplama Periyotları Belirlemek

SEÇ KOMİTESİ

HEDEF: SIFIR KİRLİLİK

EMİSYONLARI KONTROL ALTINA ALMAK

Baca Gazı Filtrelerinin Duruşlarını Engellemek

Toz Tutucu Sistemlerin Bakım Sürelerini Azaltmak

Daha Dayanıklı Filtreler Tercih Etmek

SEÇ KOMİTESİ

HEDEF: SIFIR KİRLİLİK

ATIK MİKTARINI HER YIL % 5 AZALTMAK

Saçılmaları Belirlemek ve Engellemek

Daha Uzun Ömürlü Malzemeler Kullanmak

Malzemeleri Daha Büyük Ambalajlarda Tedarik Etmek

SEÇ KOMİTESİ

HEDEF: SIFIR KİRLİLİK

ÜRETİM ATIKLARINI KAYNAĞINDA ÖNLEMEK/AZALTMAK,
YENİDEN KULLANIMINI VE/VEYA GERİ KAZANIMINI
SAĞLAMAK

Her Prosesin Atık Oluşum Mekanizmasını Belirlemek

Atık Özelliklerini Tanımlamak

Atık Analizleri Yaptırmak

Geri Kazanım Tesisleri ile Çalışmalar Yapmak

ÇEVRE YÖNETİMİ UYGULAMA ÖRNEKLERİ

ATIK AZALTIMI

HAMMADDE
TÜKETİMİNİN
AZALTILMASI

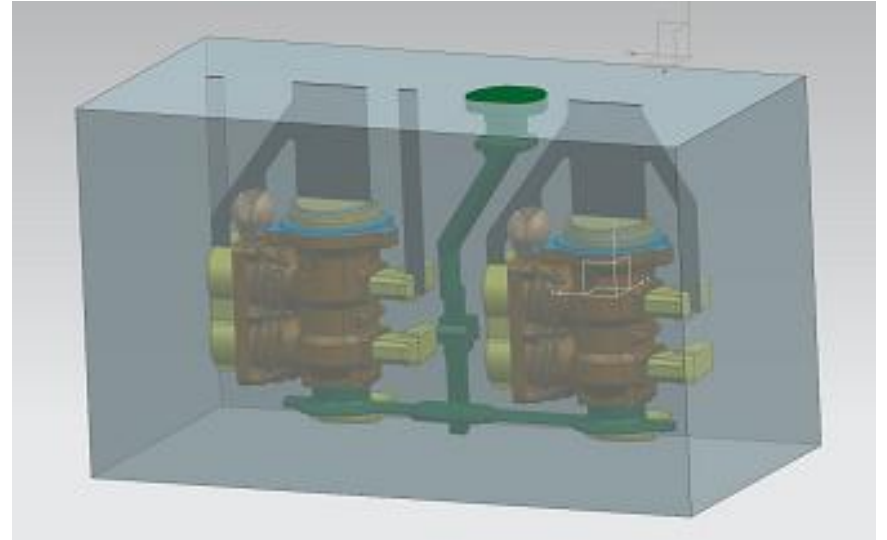
ENERJİ YÖNETİMİ

TOZUMA AZALTMA ÇALIŞMASI

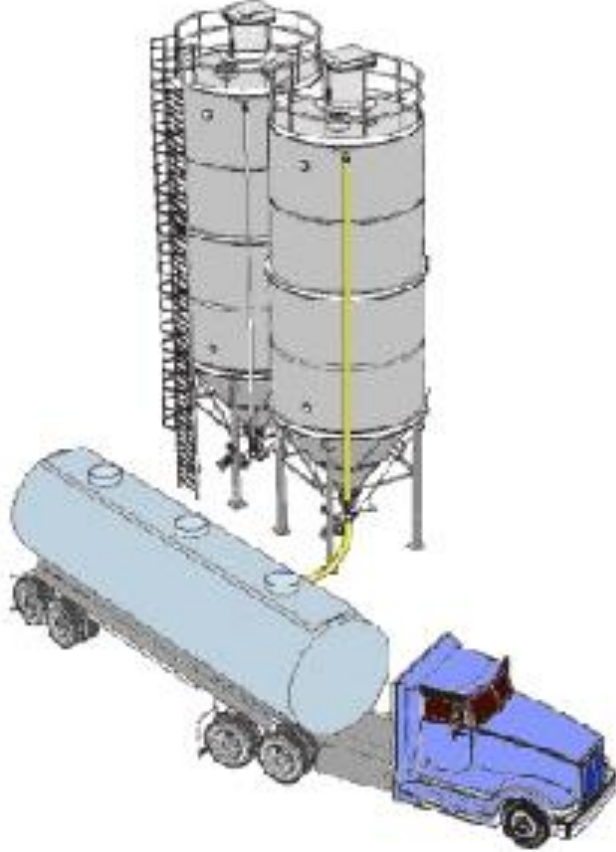
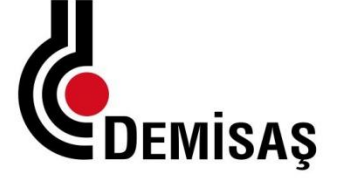
KUM KALIBA DÖKÜM

- HAMMADDE KAYBI
  - TOZ OLUŞUMU
- TOZ TUTUCU FİLTRELER
  - ATIK MİKTARI

BAKIM - NAKLİYE - BERTARAF
İŞLETİM MALZEMELERİ (KASA-FİLTRE-KARTUŞ)

TOZUMA AZALTMA ÇALIŞMASI - 1

DÖKÜM KUMU
TEMİN
VE
DEPOLAMA
SİSTEMLERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİ

TOZUMA AZALTMA ÇALIŞMASI - 2

KUM TAŞIMA SİSTEMİNİN MODİFİKASYONU

TOZUMA AZALTMA ÇALIŞMASI - 3

KAÇAKLARIN TESPİT EDİLMESİ VAKUMLU TOZ TOPLAMA ÜNİTESİ

ETKİN TOZ TOPLAMA

DÖKÜM HATTI
BAŞINDAKİ
FANLAR DİĞER
FANLARDAN
BAĞIMSIZ HALE
GETİRİLDİ VE
BAĞIMSIZ FİLTRE
SİSTEMİNE
BAĞLANDI.

TOZ

Filtre

Temizleme Makinesi

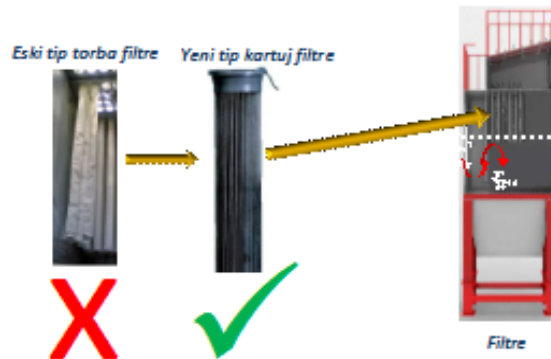
Vezirhan

Ayda ortalama 18 defa filtre torbası deliniyordu. Bu durumda filtrelerden çevreye toz kaçağı oluyordu.

DAHA AZ
ATIK,

DAHA AZ
TOZ KAÇAĞI

DAHA AZ BAKIM

Kartuj tipi filtre kullanımıyla metal partiküllerin filtreleri delmesi engellenmiştir.

Bir yılda değiştirilen 800 adet torba filtre yerine, 84 adet kartuj filtre konulmuştur. 4 yıl kullanım ömürleri vardır.

TOZ KAÇAĞI SIFIRLANMIŞTIR.
İHTİYAÇ DUYULAN FİLTRE SAYISI AZALMIŞTIR.

FİLTRE ATIĞI MİKTARI AZALMIŞTIR.

% 50 DAHA AZ ENERJİ İHTİYACI

TOZUMA AZALTMA ÇALIŞMASI – 6

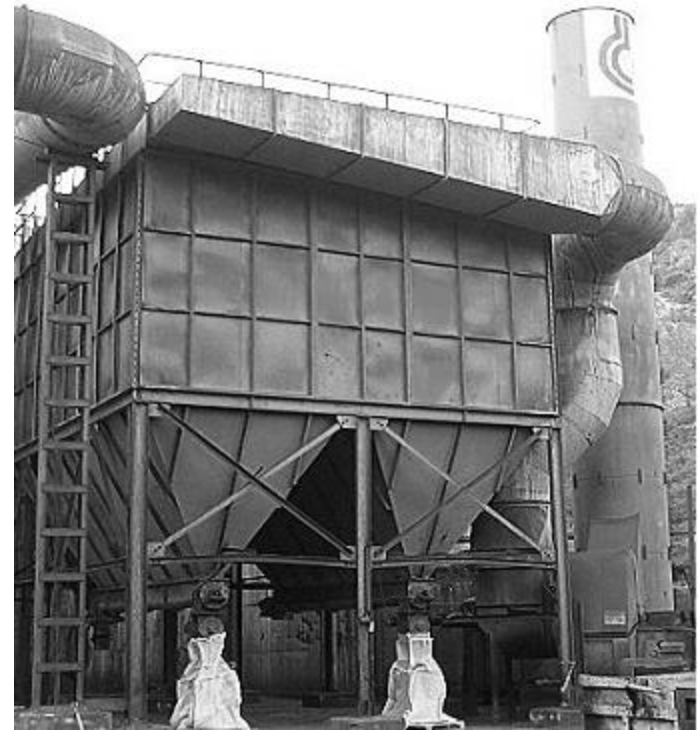

İNDÜKSİYON OCAĞI
BACA GAZI TOZ FİLTRESİ

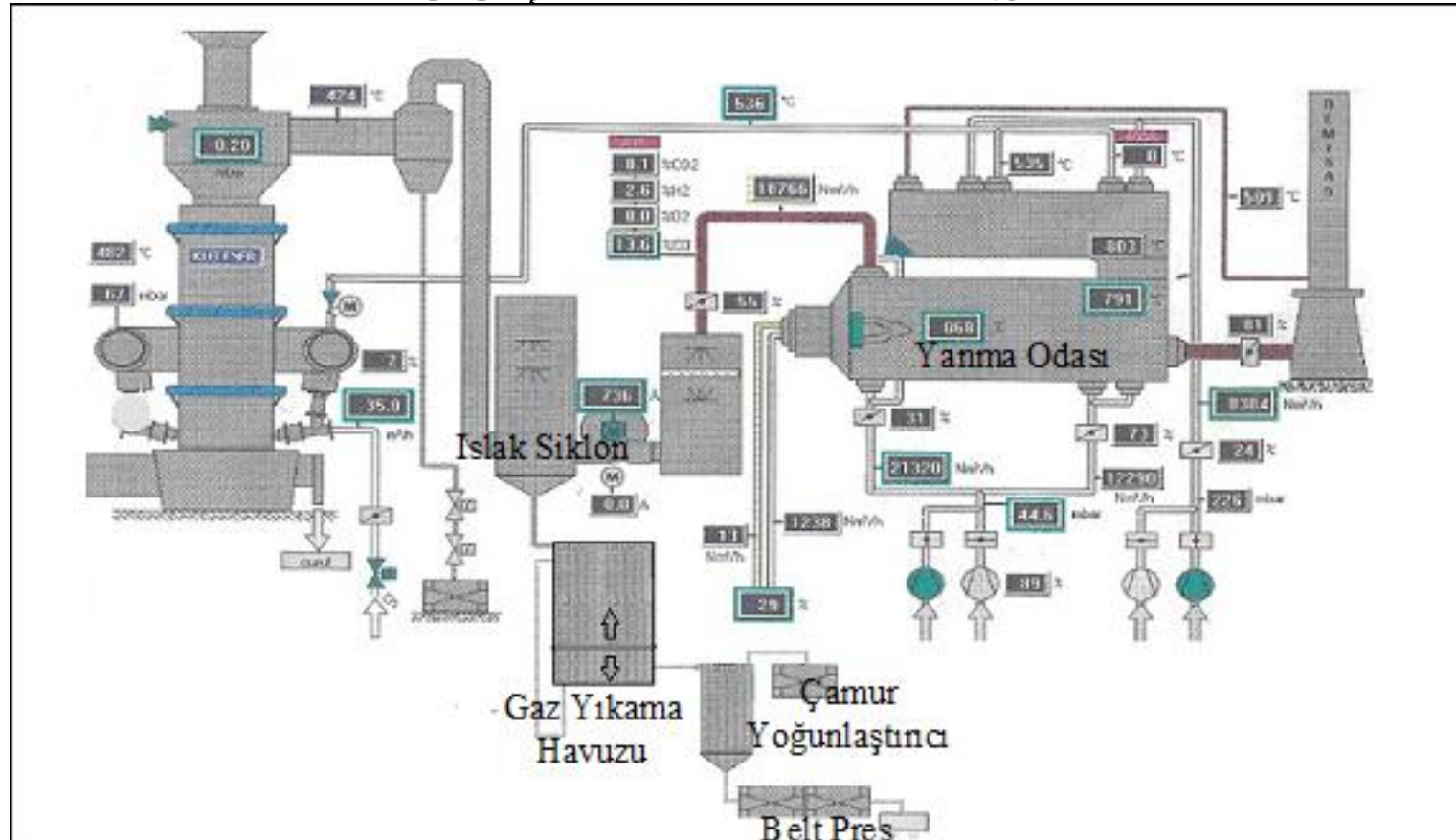
İZOLASYON

DAHA AZ TOZ KAÇAĞI

DAHA AZ BAKIM

ISLAK SİKLON SUYUNUN FİLTREASYONUNUN GÜÇLENDİRİLMESİ

KUPOL OCAĞI BACA GAZI ARITMA ÜNİTELERİ

ATIK TOZ TOPLAMA-TAŞIMA

ÖNCE

SONRA

TOZUMA AZALTMA ÇALIŞMASI – 9

TOZ ATIK GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI VE NEMLENDİRİCİ SİSTEM

HAMMADDE TÜKETİMİNİN AZALTILMASI ÇALIŞMASI

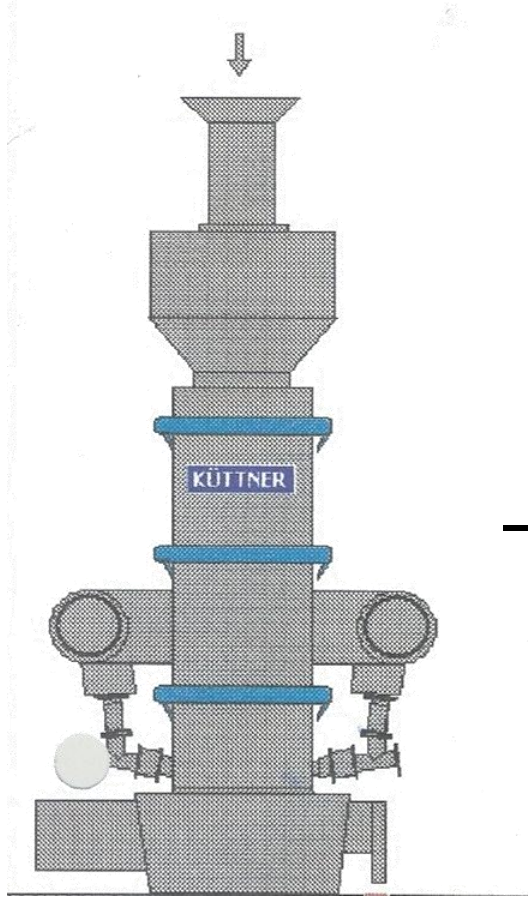
KUPOL OCAĞINDA KOK KÖMÜRÜ KULLANIM MİKTARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- KÖMÜR – OKSİJEN ORANI
- KÖMÜR TOZU MİKTARI

HAMMADDE TÜKETİMİNİN AZALTILMASI ÇALIŞMASI - 1

KOK KÖMÜRÜ

OKSİJEN

HAMMADDE TÜKETİMİNİN AZALTILMASI ÇALIŞMASI - 2

KOK TOZUNUN BRİKETLENMESİ

ENERJİ TÜKETİMİ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

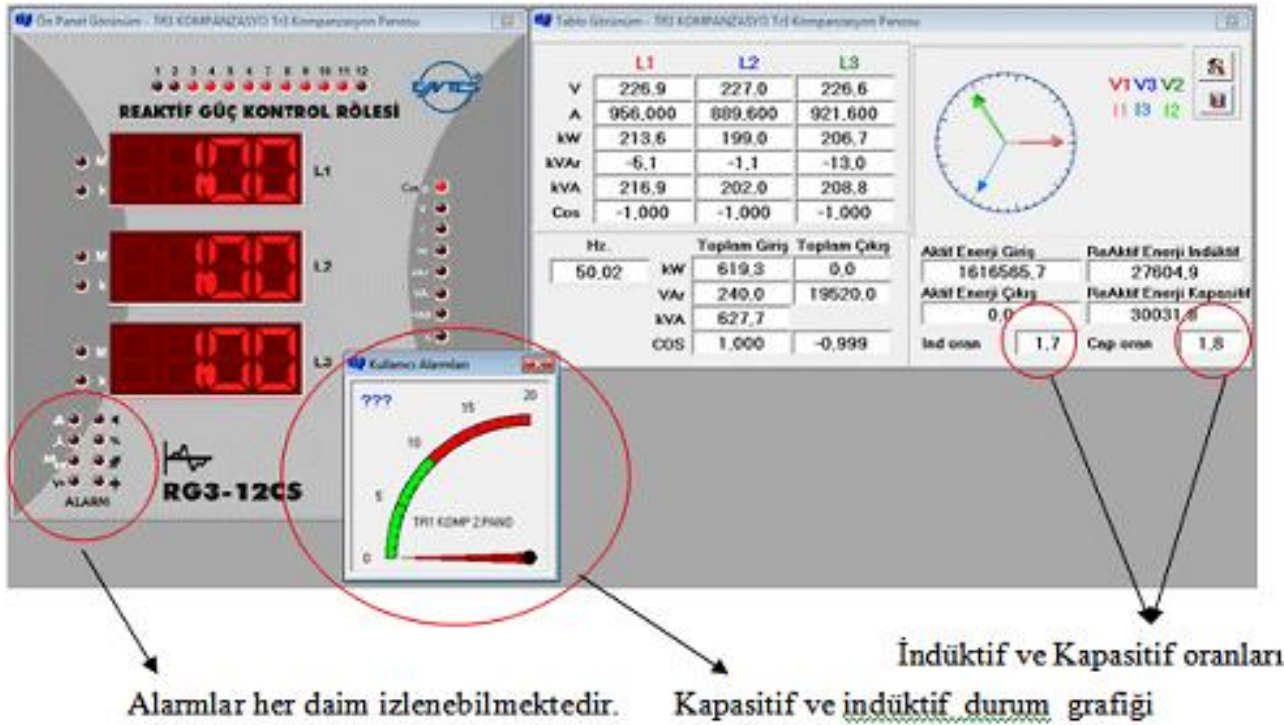
ENERJİ KAYNAKLARI

- ELEKTRİK
- DOĞALGAZ
- KOK KÖMÜRÜ
  - MAZOT

ENERJİ TÜKETİMİ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR - 1

ELEKTRİK ENERJİSİ İZLEME OTOMASYONU

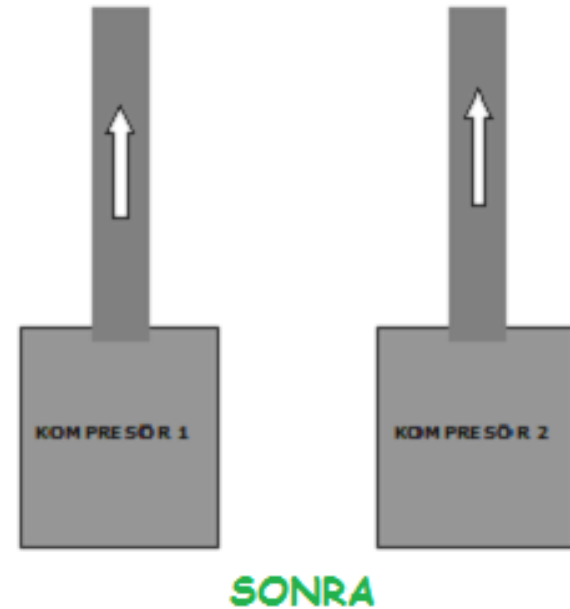
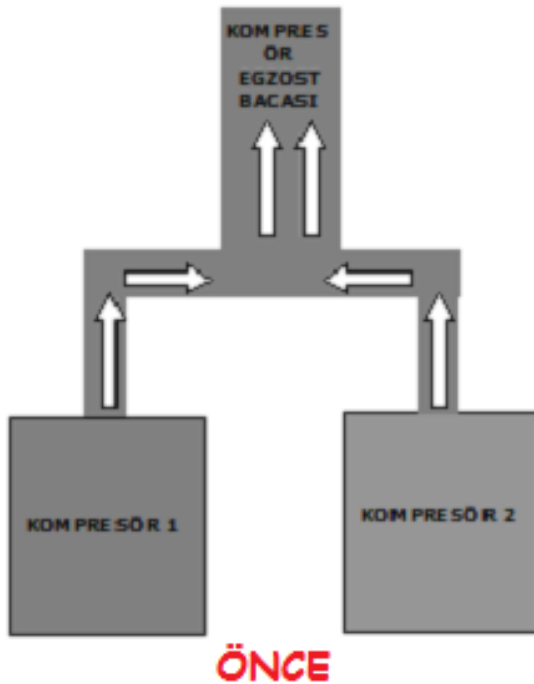
+ DOĞALGAZ

YANMA GAZI ÖLÇÜMLERİ (4 NOKTA)

- Yanma Verimini Belirli Seviyelerin Üzerinde Tutarak Enerji Verimliliğini Takip Etmek
  - CO Salınımı Takip Etmek - Azaltmak

ENERJİ TÜKETİMİ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR - 3

KOMPRESÖR PERFORMANSININ ARTIRILMASI

ENERJİ TÜKETİMİ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR - 4

PROSES SUYU TERFİ POMPASI AŞIRI YÜKLEMELERİNİN ENGELLENMESİ

- Elektrik Yükünün Ortadan Kaldırılması
- Proses Suyu Kalitesinin Devamlılığı
- Ekipman Ömrünün Uzaması

ÖNCE

TEHLİKELİ ATIK GEÇİCİ DEPOLAMA ALANA GİRİŞ-ÇIKIŞIN
GÜVENLİ HALE GETİRİLMESİ

SONRA

ATIKLARIN KAYNAĞINDA AYRI TOPLANMASI

İŞLETMEDE

OFİSTE

YAĞ VE ATIK
YAĞ DEPOLAMA
ALANLARINDA
DÖKÜLMELERE
KARŞI ALINAN
ÖNLEMLER

DIŞ GÖRÜNÜŞ

İÇ GÖRÜNÜŞ

BAKIM ATÖLYESİ YAĞ,
TİNER VE BOYA
DEPOLAMA
ALANLARININ
GÜVENLİK ALTINA
ALINMASI İLE
DÖKÜLMELERE VE
ORGANİK BUHAR
OLUŞUMUNA KARŞI
ALINAN ÖNLEMLER

DIŞ GÖRÜNÜŞÜ

İÇ GÖRÜNÜŞÜ

MAZOT YIKAMA İŞLEMLERİNDE MAZOT DÖKÜLMESİNE VE BUHARLAŞMASINA KARŞI ALINAN ÖNLEMLER

AKÜLERİN SARJI VE ATIK AKÜLERİN GEÇİCİ DEPOLAMASI İÇİN ALINAN ÖNLEMLER

Yanıcı Kimyasal Malzemeler İçin Ayrı Depolama Alanı ve Dökülmeye Karşı Kör Kanal-Kuyu Yapılması

YASAL GEREKLİLİKLER

Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği

2011 Yılında Kapasite Artışı Başvurusu İle
“ÇED Gerekli Değildir” Belgesi Alınmıştır.

Çevre Yönetim Birimi Kurulmuştur.

Çevre Mühendisi

Çevre Görevlisi

Çevre İzin ve Lisansı

1 YIL
GEÇİCİ FAALİYET BELGESİ 5 YIL
ÇEVRE İZİN/LİSANS BELGESİ

- HAVA EMİSYONU
- TEHLİKELİ MADDE DEŞARJI
- ATIKSU DEŞARJI
- TEHLİKESİZ ATIK GERİ KAZANIMI

17.10.2011'de Geçici Faaliyet Belgesi Alınmıştır.

17.02.2012'de Çevre İzin/Lisans Başvurusu Gerçekleştirilmiştir.

ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ

Çevresel Gürültü Seviyeleri Ölçülerek Akustik Rapor Hazırlanmıştır.

HAVA EMİSYON

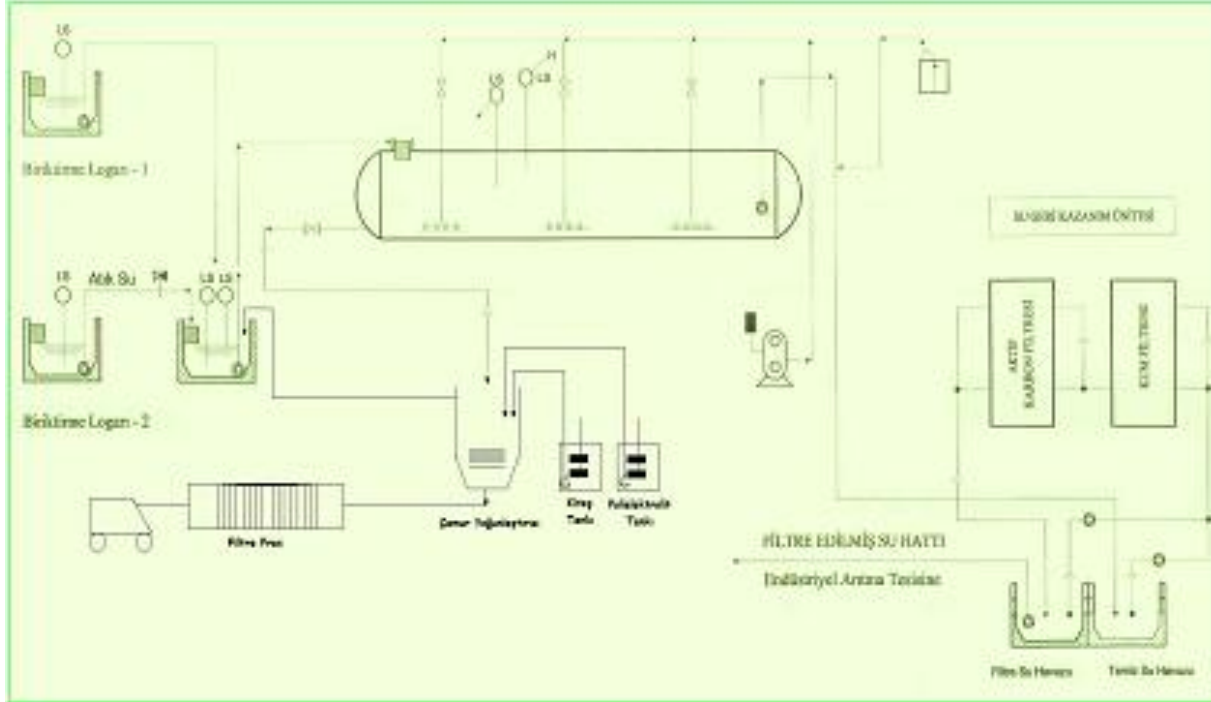
2011'de 20 Adet Bacada Emisyon Değerleri Ölçülerek Emisyon Raporu Hazırlanmıştır.

2011 ve 2012'de Yeni Alınan Makinelerin ve Eklenen 6 Adet Bacada Emisyon Ölçümü Yapılarak Ek Emisyon Raporu Hazırlanmıştır.

Fabrikaya Ait İş Makinelerinin ve Personel Araçlarının Egzoz Emisyon Ölçümleri Yapılmıştır.

2011 Yılı İtibariyle Fabrika Sahasına Giren Bütün Araçların Egzoz Emisyon Pulları Kontrol Edilmeye Başlanmıştır.

EVSEL ATIKSU ARITMA TESİSİ

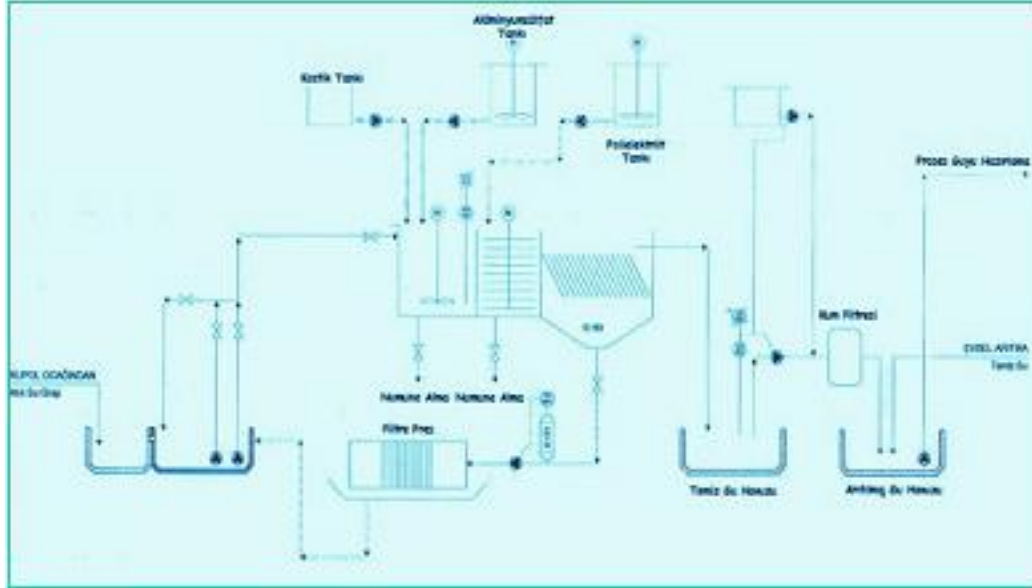

- Çamur Susuzlaştırma Ünitesi Yatırımı

TEHLİKELİ MADDE DEŞARJI

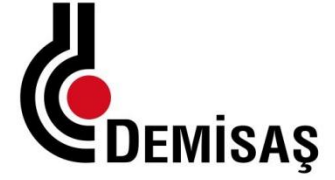

ENDÜSTRİYEL ATIKSU ARITMA TESİSİ

- Dengeleme Havuzunun Büyütülmesi
  - Çamur Yoğunlaştırma Tankı
- Yatırım Planları

ATIKSU ANALİZLERİ

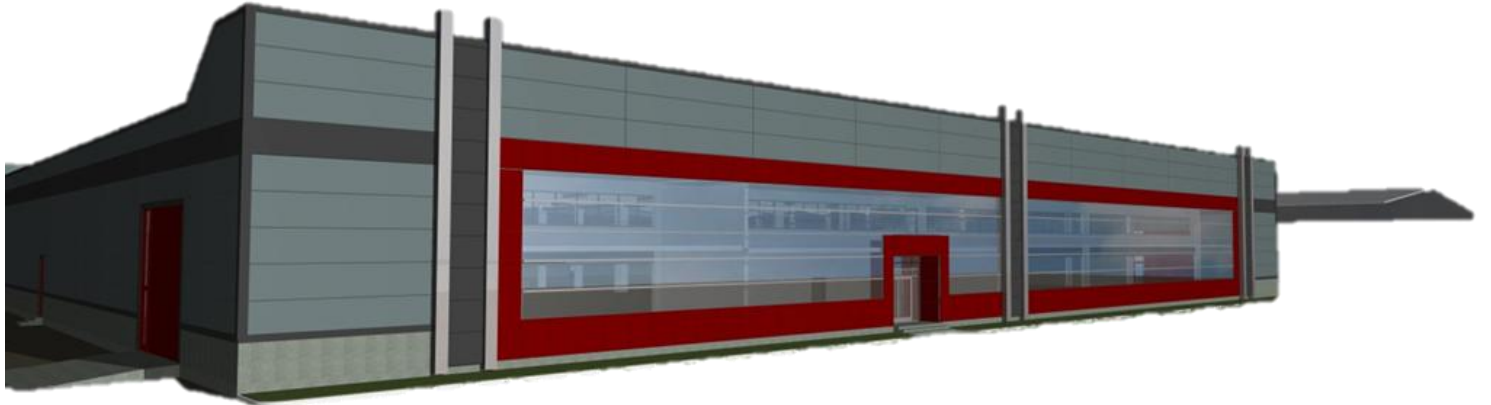

- AKREDİTE ÇEVRE LABORATUARI'nda Atıksu İç İzleme Analizleri
- DEMİSAŞ LAB.'da KOI Değerlerinin Kontrolü

ÇED Yönetmeliği (Kapsam Dış1) Çevre İzin ve Lisans (Muaf)

ENDÜSTRİYEL RADYOGRAFİ

RADYOAKTİF KAYNAK BULUNDURMA VE KULLANMA LİSANSLARI

**KUPOL OCAĞI
SEVİYE
BELİRLEME
CİHAZI**

**RADYOGRAFİK
MUAYENE CİHAZI**

RADYASYONDAN KORUNMA SORUMLUSU

X-RAY OPERATÖRLERİ

- Yıllık Atık Beyanları
- Depolanabilirlik Ve Tehlikelilik Analizleri
  - 3 Yıllık Atık Yönetim Planları
  - Geçici Atık Depolama İzni
- Tehlikeli Madde/Atık Zorunlu Sorumluk Sigortası

KİMYASAL YÖNETİMİ

SEVESO BİLDİRİMİ

(Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü
Hakkında Yönetmelik) – Kapsam dışı

KİMYASALLAR BİLDİRİMİ

(Kimyasalların Envanteri ve Kontrolü
Hakkında Yönetmelik) ve takibi

ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

- ÇEVREYE DUYARLI
- EKONOMİK

ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI - 1

KATI ATIK BERTARAFI

- 1) Kendi Düzenli Depolama Alanını Kurmak
- 2) Lisanslı Düzenli Depolama Tesisinde Bertaraf Etmek
- 3) Çimento Fabrikalarında Geri Kazanmak
- 4) Diğer Sektörlerde Geri Kazanmak

ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI - 2

İŞLEME TESİSİ ATIKLARI BERTARAFI

- 1) Metal Talaş Atıkları Geri Kazanımı
- 2) Bor Yağı Atıkları Geri Kazanımı
- 3) Bor Yağlı Atık Su Bertarafı

TEŞEKKÜRLER...